

ואלטרנריה לא הסבו בנסיונות שעד עכשו שום נזק לזרעי לימון וחושש. חקירת כוחם הפתגמי נמשכת.

6. צוינו תנאי הנידול העוזרים להתפתחות מחלת חלי הנופל במנכמות הציתרום, וניתנו הוראות איך להתגבר על המחלה, כשמשנים את תנאי הנידול הנוחים להתפתחות הפטריות.

7. ניתנה רשימה סטטוסטית של צמחים הנתקפים ע"י (מקשורש) בארץ ושל המקומות שבהם קרו מקרי המחלה. הפטריה נמצאה ב-27 מקומות בארץ ותקפה 37 צמחי תרבות חשובים.

8. ניתן תאור של מחלות עלים הנגרמות כנראה ע"י הפטריות: אלטרנריה ומקרוספוריום ורשימת העקומות שבהם הופיעו המחלות האלה.

9. תוארו מחלות בלתי פרוטיות אחדות: בקקין, כתמים לבנים, נזקי קור, ופתלתת השרשים, המופיעות במנכמה.

הזבול החנקני לתירס ירוק

ש. צמח.

במחזור החצירים בא גם על התלתן וגם על הסלק או הכרובית התירס הירוק. היינו מיעצים עד היום להוסיף לו רק זבל חנקני (מלחת ציילי או גפרת אמון) ובמנה נבונה, למען ברר שאלה זו נסונו אשתקד, בשדה הדרכה שלנו במגדאל, לזבל את החלקות בצירופיהן השונים, שבא בהן תירס (אחר סלק ואחר תלתן). בשתי מנות מלחת: יבולי תירס ירוק בשדה שלחין—מגדאל תרפ"ה

חלקה	יא סד		ה נ י ד ו ל י מ ש ק ר מ ו				ת י ר ס י ר ו ק		
			ס ל ק				ת י ר ס י ר ו ק		
			ת ל ח ת				ת י ר ס י ר ו ק		
			מלח	אשל	קיע	מלח	אשל	קיע	מלח
מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו	מ' ו
1	60	2	—	—	—	—	—	—	18-6
2	60	2	—	—	—	—	—	—	—
3	60	—	—	—	—	—	—	—	17-6
4	60	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	9-8
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	30	—	125	—	—	105	150	—	17-9
8	30	—	125	—	—	105	150	—	—
9	—	2	250	—	—	300	300	—	11-2
10	—	2	250	—	—	300	300	—	—
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—

יא - זבל אורגני. קיע - קטח עצמות.

(א) 300 ק"ג להקטר, (ב) 200 ק"ג להקטר. והתוצאות מבליטות באופן ברור ומוחלט את השפעתו הגדולה והמבריעה של הובול החנקני, המגדיל את היבול במדה טרובה, 100 ק"ג מלחת, הנוספים על המנה הרגילה (200 ק"ג להקטר). העלו את היבול עד כדי 15 טון תירס ירוק להקטר באופן ממוצע. אין צורך לעמוד על פרטי התוצאות שבשדה זה, כי המספרים מדברים בעדם. אנו יכולים אפוא לקבוע את הובול לתירס ירוק בתוך המחזור, בהוספה של זבל חנקני בלבד, ואפשר בלי פקפוק להניע עד 300 ק"ג להקטר, הבלתי מובל נתן גם פה 17 טון להקטר, שהוא יבול המתאים ליבולים שקבלו המשקים בעמק, כשהתירס בא במקרה באחד משרות השלף בלי זבל נכון.

המלחמה בפרעושי אדמה במשתלות הכרוביים

ה. צ. קליין, המחלקה לאנטומולוגיה וי. ויס, בן-שמן.

בכל הארץ נתקפים הכרוביים במשתלות ע"י פרעושי אדמה, וההזיקות גדולים ביחוד בחדשי יולי ואוגוסט. הנסיונות להלחם בהם באמצעים כימיים, שנעשו בשנים האחרונות, לא הביאו לידי תוצאות חיוביות, רק אמצעי מכני אחד — קרש משוח בדבק תולעים, ששעבירים אותו על פני הצמחים — נתן תוצאות רצויות, אולם אמצעי זה לא נתקבל במשקים, ועלינו היה לחפש דרכים אחרות למלחמה במזיקים האלה. נסיונות מפורטים, שערכנו בבן-שמן, הוכיחו לנו שאפשר להשמר מפני הופעת פרעושי אדמה במשתלות.

הנסיונות למלחמה בפרעושי אדמה:

נסינו שתי דרכי מלחמה: (א) כסוי המשתלות ברשת זבובים, (ב) פזור אבקת "פירטרום" Pyrethrum, אנו מביאים בזה בקצרה את תוצאות שני הנסיונות: בשתי הערוגות זרענו ביום 20.7 כרוב, כרובית וקולרבי. ערוגה אחת היתה מכוסה (ביום ובלילה) ברשת זבובים ירוקה (הגנה מפני פרעושי אדמה ורימת הלב). הערוגה השנייה נשארה פתוחה. את הערוגות השקינו בכוקר וכערב במשפך.

הערוגה הפתוחה

הערוגה המכוסה

נראו פרעושי אדמה ראשונים.	24.7 הזרעים נכסו.
פרעושים רבים, הרבה עלים ניזוקים.	27.7 פרעושי אדמה אין, שום סימני כרסום לא נראו.
מתחילים בפזור "פירטרום" בכל כוקר.	29.7 פרעושי אדמה אחדים, סימני כרסום בורדים, העלים רחבים, הנבעולים נבחים, הצמחים מפותחים יותר יפה, מאשר בערוגה הפתוחה, צבעם בריא.
לא נראו פרעושי אדמה חדשים או נזק נוסף, העלים קטנים, הנבעולים יותר קצרים, אולם לא יותר חזקים.	31.7 פרעושי אדמה אין, הגידול נורמלי, הופיעו שני העלים הראשונים.
	2.8 פרעושים מעטים וסימני כרסום בורדים.
	3.8 המלחמה בפרעושי אדמה נפסקה, הצמחים מפותחים יפה, 3 עלים.
	10.8 התקפה חדשה של פרעושי אדמה, הצמחים מחוץ לכל סכנה ומתפתחים יפה למרות הכרסום.